

КОНВЕНЦІЯ ПРО ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ У ТРАНСКОРДОННОМУ КОНТЕКСТІ¹ (КОНВЕНЦІЯ ЕСПО)

(Конвенцію ратифіковано Законом України № 534-XIV від 19.03.99)

Сторони цієї Конвенції,
враховуючи взаємозв'язок між різними видами економічної діяльності та їхніми екологічними наслідками,
підтверджуючи необхідність забезпечення екологічно обґрунтованого та сталого розвитку,
маючи твердий намір розвивати міжнародне співробітництво в галузі оцінки впливу на навколишнє середовище, зокрема у транскордонному контексті,
беручи до уваги необхідність та важливе значення розробки попереджуючої політики та відвернення, зменшення і моніторингу значних шкідливих видів впливу на навколишнє середовище в цілому, та, зокрема, у транскордонному контексті,
посилаючись на відповідні положення Статуту Організації Об'єднаних Націй, Декларації Стокгольмської конференції з проблем оточуючого людину середовища, Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі (НБСЄ) та Підсумкових документів Мадридської і Віденської зустрічей представників держав-учасниць НБСЄ,
високо оцінюючи заходи, які здійснюються державами з метою забезпечення проведення оцінки впливу на навколишнє середовище на основі їхніх національних правових та адміністративних положень та національної політики, розуміючи необхідність приділення пильної уваги екологічним факторам на ранньому етапі процесу прийняття рішень,
застосовуючи оцінку впливу на навколишнє середовище на усіх належних адміністративних рівнях як необхідного інструмента підвищення якості інформації, яка надається директивним органам, з тим щоб вони могли приймати екологічно обґрунтовані рішення, які особливо враховували б необхідність зведення до мінімуму значної шкідливої дії, зокрема у транскордонному контексті,
беручи до уваги зусилля міжнародних організацій, спрямовані на заохочення використання оцінки впливу на навколишнє середовище як на національному, так і на міжнародному рівнях, та враховуючи роботу в галузі оцінки впливу на навколишнє середовище, яка проводиться під егідою Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй, зокрема результати роботи Семінару з оцінки впливу на навколишнє середовище (вересень 1987 року, Варшава, Польща), а також відзначаючи цілі та принципи оцінки, впливу на навколишнє се-

¹ [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_272/page

редовище, які були прийняті Радою керуючих Програми Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища, та Міністерську декларацію про сталий розвиток (травень 1990 року, Берген, Норвегія),

домовились про наступне:

Стаття 1 ВИЗНАЧЕННЯ

Для цілей цієї Конвенції:

i) «Сторони», якщо у тексті не зазначено іншого, означає Договірні Сторони цієї Конвенції;

ii) «Сторона походження» означає Договірну(и) Сторону(и) цієї Конвенції, під юрисдикцією якої(их) передбачається виконувати заплановану діяльність;

iii) «зачеплена Сторона» означає Договірну(и) Сторону(и) цієї Конвенції, яка(і) може (можуть) бути зачеплена(і) транскордонним впливом запланованої діяльності;

iv) «заінтересовані Сторони» розуміються як Сторона походження та зачеплена Сторона, які беруть участь у застосуванні методів оцінки впливу на навколишнє середовище відповідно до цієї Конвенції;

v) «запланована діяльність» розуміється як будь-яка діяльність чи будь-яка суттєва зміна у тій чи іншій діяльності, яка вимагає прийняття рішення компетентним органом відповідно до вживаної національної процедури;

vi) «оцінка впливу на навколишнє середовище» означає національну процедуру оцінки можливого впливу запланованої діяльності на навколишнє середовище;

vii) «вплив» означає будь-які наслідки запланованої діяльності для навколишнього середовища, включаючи здоров'я і безпеку людей, флору, фауну, ґрунт, повітря, воду, клімат, ландшафт, історичні пам'ятки та інші матеріальні об'єкти, чи взаємозв'язок між цими факторами; він охоплює також наслідки для культурної спадщини чи соціально-економічних умов, які є результатом зміни цих факторів;

viii) «транскордонний вплив» означає будь-який вплив, не тільки глобального характеру, у районі, який знаходиться під юрисдикцією тієї чи іншої Сторони, викликаний запланованою діяльністю, фізичне джерело якої розташоване повністю чи частково у межах району, який підпадає під юрисдикцію іншої Сторони;

ix) «компетентний орган» означає національний орган чи органи, що призначаються Стороною як відповідальні за виконання функцій, які охоплюються цією Конвенцією, та/або орган чи органи, на які Сторона покладає повноваження по прийняттю рішень, що мають відношення до запланованої діяльності;

x) «громадськість» означає одну або декілька фізичних або юридичних осіб.

Стаття 2 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Сторони на індивідуальній чи колективній основі вживають всіх належних і ефективних заходів по запобіганню значному шкідливому транскордонному впливу як результату запланованої діяльності, а також по його зменшенню та контролю за ним.

2. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих, адміністративних або інших заходів для здійснення положень цієї Конвенції, включаючи, стосовно запланованих видів діяльності, перелічених у Додатку I, які можуть чинити значний шкідливий транскордонний вплив, установа процедура оцінки впливу на навколишнє середовище, яка дає можливість для участі громадськості, та підготовку документації з оцінки впливу на навколишнє середовище, наведеної у Додатку II.

3. Сторона походження забезпечує, щоб оцінка впливу на навколишнє середовище згідно з цією Конвенцією проводилась до прийняття рішення про санкціонування або здійснення запланованого виду діяльності, внесеного до Додатка I, який може призводити до значного шкідливого транскордонного впливу.

4. Сторона походження відповідно до положень цієї Конвенції забезпечує оповіщення зачеплених Сторін про запланований вид діяльності, наведений у Додатку I, який може призводити до значного шкідливого транскордонного впливу.

5. Заінтересовані Сторони проводять з ініціативи будь-якої з таких Сторін консультації відносно можливості того, що який-небудь вид або види запланованої діяльності, які не наведені у Додатку I, будуть призводити до значного шкідливого транскордонного впливу, і чи не слід тому до нього або до них відноситись так, якби вони були наведені у Додатку I. Якщо ці Сторони досягнуть позитивної домовленості, то до цього виду чи видів діяльності застосовується зазначений режим. Загальні принципи для визначення критеріїв, які допомагають встановити значний шкідливий вплив, викладаються у Додатку III.

6. Сторона походження відповідно до положень цієї Конвенції надає громадськості у районах, які, ймовірно, будуть зачеплені, можливість брати участь у відповідних процедурах оцінки впливу запланованої діяльності на навколишнє середовище і забезпечує, щоб ця можливість, яка надається громадськості зачепленої Сторони, була рівноцінна можливості, яка надається громадськості Сторони походження.

7. Відповідно до положень цієї Конвенції оцінки впливу на навколишнє середовище, як мінімальна вимога, проводитимуться на рівні проектів запланованої діяльності. При можливості, Сторони також намагатимуться застосовувати принципи оцінки впливу на навколишнє середовище до політики, планів та програм.

8. Положення цієї Конвенції не порушують право конкретних Сторін застосовувати національні закони, приписи, адміністративні положення або вживану правову практику, які захищають інформацію, надання якої могло б завдати шкоди виробничій або комерційній таємниці або національній безпеці.

9. Положення цієї Конвенції не порушують право конкретних Сторін застосовувати, при необхідності за двосторонньою або багатосторонньою згодою, більш суворі міри, ніж ті, які містяться в цій Конвенції.

10. Положення цієї Конвенції не стосуються будь-яких зобов'язань Сторін відповідно до міжнародного права щодо діяльності, яка призводить або може призводити до транскордонного впливу.

Стаття 3 ОПОВІЩЕННЯ

1. Щодо запланованого виду діяльності, наведеного у Додатку I, який може призводити до значного шкідливого транскордонного впливу, Сторона походження з метою забезпечення проведення відповідних і ефективних консультацій відповідно до статті 5 оповіщає будь-яку Сторону, котра, на її думку, може бути зачепленою Стороною, як можна скоріше та не пізніше, ніж вона проінформує громадськість власної країни, про заплановану діяльність.

2. Це оповіщення, зокрема, містить:

- a) інформацію про заплановану діяльність, включаючи будь-яку наявну інформацію про її можливий транскордонний вплив;
- b) інформацію про характер можливого рішення; та
- c) зазначення розумного терміну, протягом якого відповідно до пункту 3 цієї статті вимагається дати відповідь з врахуванням характеру запланованої діяльності;

та може містити інформацію, зазначену у пункті 5 цієї статті.

3. Зачеплена Сторона дає відповідь Стороні походження протягом терміну, наведеного в оповіщенні, підтверджуючи одержання оповіщення, та зазначає, чи має вона намір брати участь у процедурі оцінки впливу на навколишнє середовище.

4. Якщо зачеплена Сторона повідомляє, що вона не має наміру брати участь у процедурі оцінки впливу на навколишнє середовище, або якщо вона не дає відповідь протягом терміну, зазначеного в оповіщенні, то положення пунктів 5, 6, 7 та 8 цієї статті та положення статей 4–7 не застосовуються. За таких обставин не обмежується право Сторони походження визначати необхідність проведення оцінки впливу на навколишнє середовище на підставі свого національного законодавства та практики.

5. Після одержання відповіді від зачепленої Сторони з повідомленням про її намір брати участь у процедурі оцінки впливу на навколишнє середовище Сторона походження у тому випадку, коли вона ще цього не зробила, надає зачепленій Стороні:

- a) відповідну інформацію, яка стосується процедури оцінки впливу на навколишнє середовище, включаючи зазначення термінів подання зауважень; та
- b) відповідну інформацію про заплановану діяльність та її можливий значний шкідливий транскордонний вплив.

6. На прохання Сторони походження зачеплена Сторона надає їй розумно доступну інформацію про навколишнє середовище, яке може бути потенційно зачепленим і яке знаходиться під юрисдикцією зачепленої Сторони, якщо ця інформація необхідна для підготовки документації з оцінки впливу на навколишнє середовище. Ця інформація надається негайно та, при можливості, через спільний орган, якщо такий існує.

7. Якщо будь-яка Сторона вважає, що вона буде зачеплена у результаті значного шкідливого транскордонного впливу запланованої діяльності, переліченої у Додатку I, та якщо не надходило ніякого оповіщення відповідно до пункту 1 цієї статті, то на прохання зачепленої Сторони заінтересовані Сторони прово-

дять обмін достатньою інформацією з метою обговорення питання про можливість виникнення значного шкідливого транскордонного впливу. Якщо ці Сторони погоджуються, що значний шкідливий транскордонний вплив, судячи з усього, буде мати місце, то відповідно застосовуються положення цієї Конвенції. Якщо ці Сторони не можуть дійти згоди щодо того, що значний шкідливий транскордонний вплив, судячи з усього, буде мати місце, будь-яка така Сторона може винести це питання на розгляд комісії по запиту відповідно до положень Додатка IV з метою з'ясування її думки про ймовірність значного шкідливого транскордонного впливу, якщо Сторони не домовились про інший спосіб урегулювання цього питання.

8. Заінтересовані Сторони забезпечують, щоб громадськість зачепленої Сторони у районах, які, судячи з усього, будуть зачеплені, мала інформацію та можливості для надання зауважень або заперечень до запланованої діяльності та щоб ці зауваження або заперечення були повідомлені компетентному органу Сторони походження або безпосередньо, або, коли це необхідно, через Сторону походження.

Стаття 4 **ПІДГОТОВКА ДОКУМЕНТАЦІЇ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ** **НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ**

1. Документація з оцінки впливу на навколишнє середовище, яка має бути надана компетентному органу Сторони походження, містить, як мінімум, інформацію, яка наведена у Додатку II.

2. Сторона походження надає зачепленій Стороні відповідним чином через спільний орган, якщо такий існує, документацію з оцінки впливу на навколишнє середовище. Заінтересовані Сторони забезпечують розповсюдження цієї документації серед органів та громадськості зачепленої Сторони у районах, які, судячи з усього, підлягатимуть впливу, а також надання зауважень компетентному органу Сторони походження або безпосередньо, або, коли це необхідно, через Сторону походження, у розумні терміни до прийняття остаточного рішення стосовно запланованої діяльності.

Стаття 5 **КОНСУЛЬТАЦІЇ, ЯКІ ПРОВОДЯТЬСЯ НА ПІДСТАВІ ДОКУМЕНТАЦІЇ** **З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ**

Сторона походження після завершення підготовки документації з оцінки впливу на навколишнє середовище та без необґрунтованої затримки проводить консультації з відповідною зачепленою Стороною стосовно, зокрема, потенційного транскордонного впливу запланованої діяльності та заходів щодо зменшення або усунення її впливу. Консультації можуть стосуватися:

а) можливих альтернатив запланованої діяльності, включаючи альтернативу незастосування ніяких дій, та вжиття можливих заходів щодо зменшення значного шкідливого транскордонного впливу запланованої діяльності та моніторингу наслідків здійснення таких заходів за рахунок Сторони походження;

б) інших форм можливої взаємної допомоги щодо зменшення будь-якого значного шкідливого транскордонного впливу запланованої діяльності; та

с) будь-яких інших відповідних питань, які мають відношення до запланованої діяльності.

Сторони узгоджують на початковому етапі таких консультацій питання про їх тривалість у прийнятних часових межах. Будь-які такі консультації можуть проводитися через відповідний спільний орган там, де такий існує.

Стаття 6 **ОСТАТОЧНЕ РІШЕННЯ**

1. Сторони забезпечують, щоб в остаточному рішенні про заплановану діяльність були належним чином враховані результати оцінки впливу на навколишнє середовище, включаючи документацію з оцінки впливу на навколишнє середовище, а також зауваження до цієї документації, які одержані відповідно до пункту 8 статті 3 та пункту 2 статті 4, та підсумки консультацій, зазначених у статті 5.

2. Сторона походження повідомляє зачепленій Стороні остаточне рішення щодо запланованої діяльності разом з причинами та міркуваннями, на яких воно базується.

3. Якщо додаткова інформація про значний транскордонний вплив запланованої діяльності, яка була відсутньою на час прийняття рішення щодо цієї діяльності і яка була б здатна суттєвим чином вплинути на це рішення, стає відомою заінтересованій Стороні до початку здійснення такої діяльності, то ця Сторона негайно інформує іншу заінтересовану Сторону або заінтересовані Сторони.

Якщо одна із заінтересованих Сторін просить про це, то проводяться консультації з питання про необхідність перегляду цього рішення.

Стаття 7 **ПІСЛЯПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ**

1. З урахуванням ймовірного значного шкідливого транскордонного впливу діяльності, стосовно якої відповідно до цієї Конвенції здійснюється оцінка впливу на навколишнє середовище, заінтересовані Сторони на прохання будь-якої з таких Сторін визначають, чи буде проводитись післяпроектний аналіз, і якщо буде проводитись, то в якій мірі. Будь-який післяпроектний аналіз, що проводиться, містить, зокрема, спостереження за цією діяльністю та визначення будь-якого шкідливого транскордонного впливу. Такі спостереження та визначення можуть проводитись для досягнення цілей, наведених у Додатку V.

2. Якщо в результаті проведення післяпроектного аналізу Сторона походження або зачеплена Сторона мають достатні підстави вважати, що значний шкідливий транскордонний вплив має місце або виявлені фактори, які можуть призвести до такого впливу, вона негайно інформує про це іншу Сторону. Заінтересовані Сторони потім проводять консультації щодо заходів, які ще необхідно вжити з метою зменшення або усунення впливу.

Стаття 8 **ДВОСТОРОННЄ ТА БАГАТОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО**

Сторони можуть продовжувати виконувати чинні угоди або укладати нові двосторонні або багатосторонні угоди або інші домовленості з метою додержан-

ня своїх зобов'язань відповідно до цієї Конвенції. Такі угоди або інші домовленості можуть бути засновані на елементах, які наведені у Додатку VI.

Стаття 9 ПРОГРАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сторони приділяють особливу увагу розробці або більш активному виконанню конкретних дослідницьких програм, спрямованих на:

- а) удосконалення існуючих методів якісної та кількісної оцінки наслідків запланованих видів діяльності;
- б) більш глибоке з'ясування причинно-наслідкових зв'язків та їхньої ролі у комплексному раціональному природокористуванні;
- с) проведення аналізу та моніторингу ефективності виконання рішень щодо запланованих видів діяльності з метою зведення до мінімуму або запобігання впливу;
- д) розробку методів заохочення новітніх підходів до пошуку екологічно обґрунтованих альтернатив запланованим видам діяльності, структурам виробництва та споживання;
- е) розробку методології застосування принципів оцінки впливу на навколишнє середовище на макроекономічному рівні.

Сторони обмінюються результатами виконання наведених вище програм.

Стаття 10 СТАТУС ДОДАТКІВ

Додатки до цієї Конвенції є невід'ємною частиною Конвенції.

Стаття 11 НАРАДА СТОРІН

1. Сторони проводять наради, приурочені по можливості до щорічних сесій Старших радників урядів держав ЄЕК з проблем навколишнього середовища та водних ресурсів. Перша нарада Сторін проводиться не пізніше ніж через один рік з часу набуття чинності цією Конвенцією. Надалі необхідність проведення нарад та їхні терміни визначаються нарадою Сторін або відповідно до поданого письмового прохання будь-якої Сторони за умови, що протягом шести місяців з часу повідомлення секретаріатом Сторін про це прохання воно буде підтримане не менш ніж третиною Сторін.

2. Сторони постійно контролюють хід виконання цієї Конвенції і для цього:

- а) здійснюють огляд політики та методологічних підходів Сторін до оцінки впливу на навколишнє середовище з метою подальшого удосконалення процедур оцінки впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті;
- б) обмінюються інформацією щодо досвіду, накопиченого в галузі укладання та виконання двосторонніх і багатосторонніх угод або інших домовленостей щодо використання оцінки впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, Сторонами яких є одна або більше Сторін;
- с) при необхідності звертаються до послуг компетентних міжнародних органів або наукових комітетів для вирішення методологічних або технічних питань, які виникають при досягненні цілей цієї Конвенції;

d) на своїй першій нараді розглядають та приймають консенсусом правила процедури своїх нарад;

e) розглядають і при необхідності приймають пропозиції про поправки до цієї Конвенції;

f) розглядають та вживають будь-яких додаткових заходів, які можуть стати необхідними для досягнення цілей цієї Конвенції.

Стаття 12 ПРАВО ГОЛОСУ

1. Кожна Сторона цієї Конвенції має один голос.

2. Як виняток із загального правила, передбаченого в пункті 1 цієї статті, регіональні організації з економічної інтеграції здійснюють своє право голосу з питань, які входять до їхньої компетенції, мають кількість голосів, яка дорівнює кількості її держав-членів, які є Сторонами цієї Конвенції. Такі організації втрачають право голосу, якщо їхні держави-члени здійснюють своє право голосу, та навпаки.

Стаття 13 СЕКРЕТАРІАТ

Виконавчий секретар Європейської економічної комісії виконує наступні секретарські функції:

a) скликає та готує нараду Сторін;

b) передає Сторонам доповіді та іншу інформацію, одержану відповідно до положень цієї Конвенції; та

c) здійснює інші функції, які можуть бути передбачені в цій Конвенції або які можуть бути визначені Сторонами.

Стаття 14 ПОПРАВКА ДО КОНВЕНЦІЇ

1. Будь-яка із Сторін може пропонувати поправки до цієї Конвенції.

2. Запропоновані поправки надаються у письмовому вигляді секретаріату, який направляє їх усім Сторонам. Запропоновані поправки обговорюються на черговій нараді Сторін за умови, що вони були направлені секретаріатом Сторонам щонайменше за дев'яносто днів до початку наради.

3. Сторони докладають усіх зусиль для досягнення згоди щодо прийняття будь-якої запропонованої поправки до цієї Конвенції шляхом консенсусу. Якщо всі засоби для досягнення консенсусу вичерпані, а згоди не досягнуто, то, як останній засіб, поправка приймається більшістю у три чверті голосів Сторін, які присутні на нараді та беруть участь у голосуванні.

4. Депозитарій доводить до відома усіх Сторін поправки до цієї Конвенції, які були прийняті відповідно до пункту 3 цієї статті, для ратифікації, схвалення або прийняття. Вони набувають чинності для Сторін, які їх ратифікували, схвалили або прийняли, на дев'яностий день після одержання депозитарієм повідомлення про їх ратифікацію, схвалення або прийняття щонайменше трьома чвертями Сторін. Надалі для будь-якої іншої Сторони поправка набувають чинності на

дев'яностий день після здачі цієї Стороною на зберігання документа про ратифікацію, схвалення або прийняття цих поправок.

5. Для цілей цієї статті під «Сторонами, які присутні та беруть участь у голосуванні» розуміються Сторони, які присутні та голосують «за» або «проти».

6. Процедура голосування, яка викладена у пункті 3 цієї статті, не створює прецеденту для майбутніх угод, які можуть бути укладені у рамках Європейської економічної комісії.

Стаття 15 ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ

1. При виникненні спору між двома або більше Сторонами щодо тлумачення або додержання цієї Конвенції вони намагаються врегулювати спір шляхом переговорів або будь-яким іншим способом на свій розсуд.

2. При підписанні, ратифікації, прийнятті, схваленні цієї Конвенції або приєднанні до неї або у будь-який інший час після цього Сторона може направити депозитарію письмову заяву про те, що стосовно спору, який не був розв'язаний відповідно до положень пункту 1 цієї статті, вона визнає один або обидва із наступних способів врегулювання спору як обов'язкові щодо будь-якої Сторони, яка взяла на себе таке саме зобов'язання:

а) передача спору до Міжнародного Суду;

б) передача спору до арбітражу відповідно до процедури, наведеної у Додатку VII.

3. Якщо Сторони в спорі прийняли обидві процедури врегулювання спору, які наведені у пункті 2 цієї статті, то спір може бути переданий тільки до Міжнародного Суду, якщо Сторони не домовились про інше.

Стаття 16 ПІДПИСАННЯ

Ця Конвенція відкрита для підписання у Еспо (Фінляндія) з 25 лютого до 1 березня 1991 року, а потім у Центральних установах Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку до 2 вересня 1991 року державами — членами Європейської економічної комісії, а також державами, які мають консультативний статус при Європейській економічній комісії, відповідно до пункту 8 резолюції 36 (IV) Економічної і Соціальної Ради від 28 березня 1947 року, та регіональними організаціями по економічній інтеграції, які створені суверенними державами — членами Європейської економічної комісії, яким їхні держави-члени передали повноваження щодо питань, які регулюються цією Конвенцією, а також повноваження укладати угоди щодо цих питань.

Стаття 17 РАТИФІКАЦІЯ, ПРИЙНЯТТЯ, СХВАЛЕННЯ ТА ПРИЄДНАННЯ

1. Ця Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю або схваленню державами, які її підписали, та регіональними організаціями з економічної інтеграції.

2. Ця Конвенція відкрита для приєднання держав та організацій, які згадані у статті 16, з 3 вересня 1991 року.

3. Документи про ратифікацію, прийняття, схвалення та приєднання здаються на зберігання Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй, який виконує функції депозитарія.

4. Будь-яка організація, яка згадана у статті 16 і яка стає Стороною цієї Конвенції, при тому, що жодна із держав-членів цієї організації не є Стороною цієї Конвенції, буде зв'язана усіма зобов'язаннями, які випливають із цієї Конвенції. У випадку, коли одна чи декілька держав — членів такої організації є Сторонами цієї Конвенції, така організація та її держави-члени приймають рішення щодо їхніх відповідних зобов'язків по виконанню своїх зобов'язань по цій Конвенції. У таких випадках і ця організація, і її держави-члени не можуть одночасно користуватися правами, які випливають з цієї Конвенції.

5. У своїх документах про ратифікацію, прийняття, схвалення або приєднання регіональні організації з економічної інтеграції, які згадані у статті 16, заявляють про межі своєї компетенції у питаннях, які регулюються цією Конвенцією. Ці організації також інформують депозитарія про будь-яку зміну меж своєї компетенції.

Стаття 18 НАБУТТЯ ЧИННОСТІ

1. Ця Конвенція набуває чинності на дев'яностий день після здачі на зберігання шістнадцятого документа про ратифікацію, прийняття, схвалення або приєднання.

2. Для цілей пункту 1 цієї статті будь-який документ, який здала на зберігання будь-яка регіональна організація з економічної інтеграції, не розглядається як додатковий до документів, які здали на зберігання держави — члени такої організації.

3. Для кожної держави або організації, про які згадується у статті 16 і які ратифікують, приймають або схвалюють цю Конвенцію або приєднуються до неї після здачі на зберігання шістнадцятого документа про ратифікацію, прийняття, схвалення або приєднання, ця Конвенція набуває чинності на дев'яностий день після здачі на зберігання такою державою або організацією документа про ратифікацію, прийняття, схвалення або приєднання.

Стаття 19 ВИХІД ІЗ КОНВЕНЦІЇ

У будь-який час по закінченні чотирьох років з дня набуття чинності цією Конвенцією для даної Сторони ця Сторона може вийти з цієї Конвенції шляхом письмового повідомлення депозитарія.

Будь-який такий вихід набуває чинності на дев'яностий день після дати одержання повідомлення про це депозитарієм. Будь-який такий вихід із цієї Конвенції не порушує застосування статей 3—6 цієї Конвенції щодо запланованої діяльності, стосовно якої було зроблено оповіщення відповідно до пункту 1 статті 3 або був зроблений запит відповідно до пункту 7 статті 3 до набуття чинності таким виходом.

Стаття 20
АВТЕНТИЧНІ ТЕКСТИ

Оригінал цієї Конвенції, англійський, російський та французький тексти якої є рівно автентичними, здається на зберігання Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй.

На посвідчення цього ті, що нижче підписались та належним чином на це уповноважені, підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Еспо (Фінляндія) двадцять п'ятого лютого одна тисяча дев'ятсот дев'яносто першого року.

ДОДАТКИ

Додаток I

Перелік

1. Нафтоочисні заводи (за винятком підприємств, які виробляють тільки масельні матеріали із сирової нафти) та установки для газифікації та зрідження вугілля або бітумінозних сланців з продуктивністю 500 тонн або більше на день.

2. Теплові електростанції та інші установки для спалювання тепловою потужністю 300 мегават або більше, а також атомні електростанції та інші споруди з ядерними реакторами (за винятком дослідницьких установок для виробництва та конверсії розщеплених та відтворюваних матеріалів, максимальна потужність яких не перевищує 1 кіловат постійного теплового навантаження).

3. Установки, які призначені виключно для виробництва або збагачення ядерного палива, регенерації відпрацьованого ядерного палива або збору, видалення та переробки радіоактивних відходів.

4. Великі установки для доменного та мартенівського виробництва та підприємства кольорової металургії.

5. Установки для вилучення азбесту та переробки і перетворення азбесту та продуктів, які містять азбест: стосовно азбестоцементних продуктів — з річним виробництвом більш ніж 20000 тонн готової продукції; стосовно фрикційних матеріалів — з річним виробництвом більш ніж 50 тонн готової продукції; та стосовно інших видів застосування азбесту — з використанням більш ніж 200 тонн на рік.

6. Хімічні комбінати.

7. Будівництво автомагістралей, швидкісних доріг¹, трас для залізничних шляхів далекого сполучення та аеропортів з довжиною основної злітно-посадочної полоси у 2100 метрів або більше.

8. Нафто- та газопроводи з трубами великого діаметру.

¹ Для цілей цієї Конвенції:

— Термін «автомагістраль» означає дорогу, яка спеціально побудована та призначена для руху автотранспортних засобів, яка не обслуговує придорожні володіння та яка:

а) має, за винятком окремих ділянок на тимчасовій основі, окремі проїзні частини для руху в обидва напрямки, розділені одна від одної розділювальною полоскою, яка не призначена для руху, або, у виключних випадках, іншими засобами;

б) не має перетину на одному рівні з дорогами, залізничними або трамвайними шляхами та пішохідними доріжками; та

с) спеціально позначена як автомагістраль.

9. Торгові порти, а також внутрішні водні шляхи та порти для внутрішнього судноплавства, які допускають прохід суден водотоннажністю більш ніж 1350 тонн.

10. Установки по видаленню відходів для спалювання, хімічної переробки або захоронення токсичних та небезпечних відходів.

11. Великі греблі та водосховища.

12. Діяльність по забору підземних вод у випадку, якщо річний обсяг води, яка забирається, досягає 10 мільйонів кубічних метрів або більше.

13. Виробництво целюлози та паперу з одержанням на день 200 або більше метричних тонн продукції.

14. Великомасштабне видобування, вилучення та збагачення на місці металевих руд та вугілля.

15. Видобування вуглеводнів на континентальному шельфі.

16. Великі склади для зберігання нафтових, нафтохімічних та хімічних продуктів.

17. Вируб лісів на великих площах.

Додаток II

Зміст документації про оцінку впливу на навколишнє середовище

Інформація, яка підлягає включенню в документацію про оцінку впливу на навколишнє середовище відповідно до статті 4, як мінімум, містить:

a) опис запланованої діяльності та її цілі;

b) опис, при необхідності, розумних альтернатив (наприклад, географічного або технологічного характеру) запланованої діяльності, у тому числі варіанту відмови від діяльності;

c) опис тих елементів навколишнього середовища, які, ймовірно, будуть суттєво зачеплені запланованою діяльністю або її альтернативними варіантами;

d) опис можливих видів впливу на навколишнє середовище запланованої діяльності та її альтернативних варіантів і оцінка масштабів впливу;

e) опис запобіжних заходів, спрямованих на те, щоб звести до мінімуму шкідливий вплив на навколишнє середовище;

f) конкретне зазначення заходів прогнозування та вихідних положень, які лежать в їхній основі, а також відповідні дані про навколишнє середовище, які використовуються;

g) опис прогалін у знаннях та невизначеностей, які були виявлені при підготовці потрібної інформації;

h) при необхідності, короткий зміст програм моніторингу та управління, усіх планів післяпроектного аналізу; та

i) резюме нетехнічного характеру, при необхідності, з використанням візуальних засобів подання матеріалів (карт, графіків і т. д.).

– Термін «швидкісна дорога» означає дорогу, яка призначена для руху транспортних засобів, в'їзд на яку можливий тільки через розв'язки або регульовані перехрестя і на якій, зокрема, заборонені зупинка та стоянка на проїжджій частині (проїжджих частинах).

Загальні критерії, які допомагають у визначенні екологічного значення видів діяльності які не внесені у Додаток I

1. При розгляді запланованих видів діяльності, до яких застосовуються положення пункту 5 статті 2, заінтересовані Сторони можуть вивчити питання про те, чи може цей вид діяльності мати значний шкідливий транскордонний вплив, зокрема, на підставі одного чи кількох критеріїв, що наведені нижче:

а) масштаби: заплановані види діяльності, масштаби яких є більшими для цього типу діяльності;

б) район: заплановані види діяльності, які здійснюються в особливо чутливих або важливих з екологічної точки зору районах або у безпосередній близькості до них (наприклад, сильно зволожені землі, які визначені в рамках Рамсарської Конвенції, національні парки, природні заповідники, зони, які становлять особливий науковий інтерес, або пам'ятки археології, культури або історії); а також заплановані види діяльності в районах, де особливості запланованої господарської діяльності можуть мати значний вплив на населення;

с) наслідки: заплановані види діяльності, які мають особливо складний та потенційно шкідливий вплив, включаючи такі види впливу, які спричинюють серйозні наслідки для людей та цінних видів флори і фауни та організмів, загрожують теперішньому або можливому використанню зачепленого району та призводять до виникнення навантаження, яке перевищує рівень стійкості середовища до зовнішнього впливу.

2. З цієї метою заінтересовані Сторони розглядають заплановані види діяльності, які здійснюються у безпосередній близькості до міжнародного кордону, а також види запланованої діяльності, які здійснюються у більш віддалених районах, які можуть мати значний транскордонний вплив на великій відстані від місця розгортання господарської діяльності.

Процедура запиту

1. Запитуюча Сторона або Сторони повідомляють секретаріат про те, що вона або вони вносить(ять) питання про те, чи може який-небудь запланований вид діяльності, наведений у Додатку I, мати значний шкідливий транскордонний вплив на розгляд комісії по запиту, яка створюється відповідно до положень цього Додатка. В повідомленні зазначається предмет запиту. Секретаріат негайно оповіщає усі Сторони цієї Конвенції про цей запит.

2. Комісія по запиту складається з трьох членів. Запитуюча Сторона та інша Сторона, яка причетна до процедури запиту, призначають по одному науковому або технічному експерту, і два призначених таким чином експерти призначають за взаємною згодою третього експерта, який стає головою комісії по запиту. Останній не є громадянином жодної із Сторін, причетних до процедури запиту, не проживає постійно на території жодної з цих Сторін, не перебуває на службі цих Сторін та не має відношення до цієї справи ні в якому іншому статусі.

3. Якщо голова комісії по запиту не призначається протягом двох місяців після призначення другого експерта, то Виконавчий секретар Європейської економічної комісії на прохання будь-якої із Сторін призначає голову протягом наступних двох місяців.

4. Якщо одна із Сторін, причетних до процедури запиту, не призначає експерта протягом одного місяця після одержання від секретаря повідомлення, то інша Сторона може інформувати про це Виконавчого секретаря Європейської економічної комісії, який призначає голову комісії по запиту протягом наступного двомісячного терміну. Після призначення голова комісії по запиту просить Сторону, яка не призначила експерта, зробити це протягом одного місяця. Після закінчення цього терміну голова відповідно інформує Виконавчого секретаря Європейської економічної комісії, який призначає експерта протягом наступного двомісячного терміну.

5. Комісія по запиту приймає свої власні правила процедури.

6. Комісія по запиту може вживати усіх відповідних заходів з метою здійснення своїх функцій.

7. Сторони, які причетні до процедури запиту, сприяють роботі комісії по запиту та, зокрема, використовують усі засоби, які вони мають у своєму розпорядженні:

а) надають їй усі відповідні документи, умови та інформацію;
та

б) при необхідності надають їй можливість викликати свідків або експертів та заслуховувати їхні свідчення.

8. Сторони або експерти зберігають конфіденційність будь-якої інформації, яку вони одержали у конфіденційному порядку протягом роботи комісії по запиту.

9. Якщо одна із Сторін, причетних до процедури запиту, не з'являється в комісію по запиту або не може представити свою справу, то інша Сторона може просити комісію по запиту продовжити розгляд та завершити свою роботу. Відсутність однієї із Сторін в комісії по запиту або неучасть однієї із Сторін у представленні своєї справи не є перешкодою для продовження та завершення роботи комісії по запиту.

10. Якщо комісія по запиту внаслідок особливих обставин справи не ухвалить іншого рішення, то витрати комісії по запиту, включаючи винагородження її членів, Сторони, причетні до процедури запиту, ділять між собою нарівно. Комісія по запиту веде облік усіх своїх витрат та подає Сторонам остаточний звіт про ці витрати.

11. Будь-яка Сторона, яка має дійсний інтерес до предмета процедури запиту та може бути зачеплена в результаті винесення думки по цій справі, має право взяти участь у розгляді за згодою комісії по запиту.

12. Рішення комісії по запиту з процедурних питань приймаються більшістю голосів її членів. Остаточна думка комісії по запиту відбиває думку більшості її членів і включає будь-яку особливу думку.

13. Комісія по запиту подає свою остаточну думку протягом двох місяців з дня свого утворення, якщо тільки вона не вважатиме за необхідне продовжити цей термін на період, який не перевищуватиме двох місяців.

14. Остаточна думка комісії по запиту базується на загальноприйнятих наукових принципах. Комісія по запиту передає остаточну думку Сторонам, причетним до процедури запиту, та секретаріату.

Додаток V

Післяпроектний аналіз

Цілі включають:

- а) контроль за дотриманням умов, викладених у дозволі або обумовлених при затвердженні цієї діяльності, та ефективністю заходів по зменшенню впливу;
- б) аналіз виду діяльності з метою забезпечення відповідного рівня управління та готовності до дій в умовах невизначеності;
- с) перевірку попередніх прогнозів, з тим щоб використовувати набутий досвід у майбутньому при здійсненні аналогічних видів діяльності.

Додаток VI

Елементи двостороннього та багатостороннього співробітництва

1. Заінтересовані Сторони можуть створювати при необхідності організаційний механізм або розширювати повноваження існуючих організаційних механізмів у рамках двосторонніх та багатосторонніх угод, з тим щоб забезпечити здійснення у повному обсязі цієї Конвенції.

2. Двосторонні та багатосторонні угоди та інші домовленості можуть включати:

- а) будь-які додаткові вимоги стосовно здійснення цієї Конвенції з врахуванням конкретних умов, існуючих у відповідних регіонах;
- б) розробку організаційних, адміністративних та інших домовленостей, які мають базуватись на принципах взаємності та еквівалентності;
- с) узгодження своєї політики та заходів у галузі охорони навколишнього середовища з метою досягнення у максимально можливій мірі узгоджених норм та методів, які стосуються проведення оцінки впливу на навколишнє середовище;
- д) розробку, удосконалення та/або узгодження методів визначення, вимірювання, прогнозування та оцінки впливу і проведення післяпроектного аналізу;
- е) розробку та/або удосконалення методів і програм збору, аналізу, зберігання та своєчасного розповсюдження порівняних даних, які стосуються якості навколишнього середовища, з метою забезпечення вихідних даних для оцінки впливу на навколишнє середовище;
- ф) визначення порогових рівнів та більш конкретних критеріїв, які характеризують значення транскордонного впливу, пов'язаного з місцем здійснення, характером та масштабами запланованої діяльності, відносно якої відповідно до положень цієї Конвенції застосовується оцінка впливу на навколишнє середовище; та визначення критичних навантажень транскордонного значення;

г) при необхідності, спільне проведення оцінки впливу на навколишнє середовище, розробку спільних програм моніторингу, уніфікації градування моніторингових пристроїв та узгодження методологій для забезпечення порівнянності даних та інформації, які одержуються.

Додаток VII

Арбітраж

1. Сторона-позивач або Сторони-позивачі повідомляють секретаріат про те, що Сторони домовились передати спір на арбітражний розгляд відповідно до пункту 2 статті 5 цієї Конвенції. У повідомленні зазначається предмет арбітражного розгляду, включаючи, зокрема, статті цієї Конвенції, стосовно тлумачення або застосування яких виник спір. Секретаріат передає одержану таким чином інформацію усім Сторонам цієї Конвенції.

2. Арбітражний суд складається з трьох членів. Як Сторона-позивач або Сторони-позивачі, так і інша Сторона або інші Сторони, які беруть участь у спорі, призначають по одному арбітру, і двоє призначених таким чином арбітрів за взаємною згодою призначають третього арбітра, який виконує функції голови арбітражного суду. Останній не може бути громадянином жодної із Сторін у спорі та не може мати своїм звичайним місцем проживання територію жодної з цих Сторін, не може перебувати у них на службі або у будь-якому іншому статусі мати відношення до цієї справи.

3. Якщо після закінчення двох місяців після призначення другого арбітра голова арбітражного суду не призначений, то на прохання будь-якої із Сторін у спорі Виконавчий секретар Європейської економічної комісії призначає його протягом наступних двох місяців.

4. Якщо одна із Сторін у спорі не призначає арбітра протягом двох місяців після одержання прохання, то інша Сторона має право інформувати про це Виконавчого секретаря Європейської економічної комісії, який призначає голову арбітражного суду протягом наступних двох місяців. Після свого призначення голова арбітражного суду просить Сторону, яка ще не призначила арбітра, зробити це протягом двох місяців. Після закінчення такого терміну голова відповідно інформує Виконавчого секретаря Європейської економічної комісії, який призначає цього арбітра протягом наступних двох місяців.

5. Арбітражний суд виносить своє рішення згідно з міжнародним правом та відповідно до положень цієї Конвенції.

6. Будь-який арбітражний суд, заснований відповідно до положень цього Додатка, розробляє свої власні правила процедури.

7. Рішення арбітражного суду як з процедурних питань, так і з питань по суті приймаються більшістю голосів його членів.

8. Суд може вживати усіх належних заходів для встановлення фактів.

9. Сторони в спорі сприяють роботі арбітражного суду та, зокрема, використовуючи усі засоби, які вони мають у своєму розпорядженні:

а) надають йому усі відповідні документи, умови та інформацію; та

б) при необхідності надають йому можливість викликати свідків або експертів та заслуховувати їхні свідчення.

10. Сторони або члени арбітражного суду зберігають конфіденційність будь-якої інформації, яку вони одержали у конфіденційному порядку протягом розгляду в арбітражному суді.

11. Арбітражний суд може на прохання однієї із Сторін рекомендувати прийняти тимчасові заходи захисту.

12. Якщо одна із Сторін не з'являється в арбітражний суд або не бере участі у розгляді своєї справи, то інша Сторона може просити суд продовжити розгляд та винести своє остаточне рішення.

Відсутність однієї із Сторін в суді або неучасть однієї із Сторін у розгляді справи не є перепоною для розгляду. Перед винесенням остаточного рішення арбітражний суд має упевнитися у фактичній та юридичній обґрунтованості позову.

13. Арбітражний суд може заслуховувати зустрічні позови, які виникають безпосередньо із суті спору, та виносити щодо них рішення.

14. Якщо тільки арбітражний суд не прийме іншого рішення, виходячи з конкретних обставин справи, то судові витрати, включаючи оплату послуг членів суду, Сторони в спорі ділять між собою нарівно. Суд веде облік всіх своїх витрат та надає Сторонам остаточний звіт про ці витрати.

15. Будь-яка Сторона цієї Конвенції, яка має до предмета спору інтерес правового характеру та може бути зачепленою в результаті рішення по цій справі, має право взяти участь у розгляді за згодою суду.

16. Арбітражний суд виносить своє рішення протягом п'яти місяців після дати свого заснування, якщо тільки не вважатиме за необхідне продовжити цей термін на період, який не перевищуватиме п'яти місяців.

17. Рішення арбітражного суду супроводжується належним обґрунтуванням. Рішення його є остаточним та обов'язковим для усіх Сторін у спорі. Арбітражний суд доводить своє рішення до відома Сторін у спорі та секретаріату. Секретаріат передає одержану інформацію усім Сторонам цієї Конвенції.

18. Будь-який спір, який може виникнути між Сторонами стосовно тлумачення або виконання рішення суду, може бути переданий будь-якою Стороною в арбітражний суд, який виніс це рішення, або — при неможливості скористатися послугами останнього — в інший суд, який створюється з цією метою таким же чином, що і перший.